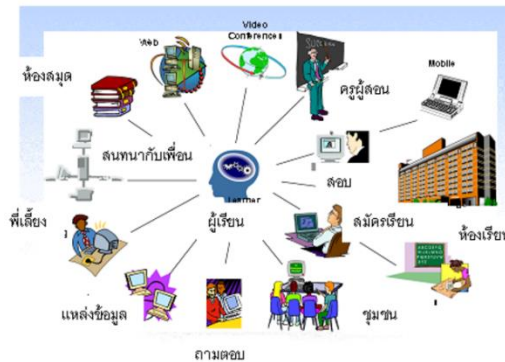

การเผยแพร่นวัตกรรม (Diffusion of Innovation)

การแพร่กระจายหรือการเผยแพร่ นวัตกรรม (Diffusion of Innovation) เป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความคิด การปฏิบัติ ข่าวสาร หรือพฤติกรรมไปสู่ที่ต่าง ๆ จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไปสู่กลุ่มบุคคลอื่น โดยกว้างขวาง จนเป็นผลให้เกิดการยอมรับความคิดและการปฏิบัติเหล่านั้น อันมีผลต่อโครงสร้างและวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุดEverette M. Rogers (1983) ได้อธิบายส่วนประกอบของการเผยแพร่ นวัตกรรมไว้ 4 ประการ คือ

1. มีนวัตกรรมเกิดขึ้น
2. ใช้สื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนวัตกรรมนั้น
3. ช่วงระยะเวลาที่เกิดแพร่กระจาย
4. ผ่านไปยังสมาชิกในระบบสังคมหนึ่ง

สาเหตุในการศึกษาทฤษฎีการเผยแพร่

การศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ในการเผยแพร่ นวัตกรรมในสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษานั้น มีสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. นักเทคโนโลยีการศึกษาต้องการทราบว่า “ทำไมผลผลิตของพวกเขาจึงเป็นที่ยอมรับ หรือไม่เป็นที่ยอมรับ”

2. เทคโนโลยีทางการศึกษาที่มาจาก การเป็นนวัตกรรมมาก่อน ผลผลิตทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาโดยนักเทคโนโลยีการศึกษา เป็นการสืบสานทางนวัตกรรมในกระบวนการของการสอนทั้งในด้านของรูปแบบการจัดการขั้นตอนและการนำเสนอ นักเทคโนโลยีการศึกษาที่เข้าใจในตัวของตัวเอง และทฤษฎีที่ใช้ในการเผยแพร่ นวัตกรรมจะทำให้สามารถเตรียมตัวและเตรียมงานการเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้ใช้ได้

3. การศึกษาทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรม จะนำไปสู่การเผยแพร่ นวัตกรรมอย่างเป็นระบบสร้างรูปแบบของการเผยแพร่ และรูปแบบของการยอมรับ นวัตกรรมขึ้น นักเทคโนโลยีการศึกษายอมรับกระบวนการของการนำเข้าสู่ระบบ (System Approach) และมีรูปแบบของระบบที่ได้จากทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรมมากมายที่ใช้เป็นแนวทางของกระบวนการในการพัฒนาการสอน (Instructional Development หรือ ID) รูปแบบของกระบวนการพัฒนาการ

สอนได้ใช้ในการออกแบบและพัฒนาวิธีการเรียนรู้โดยการนำเข้าสู่ระบบอย่างมีประสิทธิภาพมากมายเหล่านั้น เป็นที่มาของการเกิดเป็นนวัตกรรมศึกษาขึ้น รูปแบบเชิงระบบของการเผยแพร่ นวัตกรรมก็จะช่วยเป็นแนวทางของกระบวนการเผยแพร่ นวัตกรรมการศึกษา และสร้างการยอมรับ นวัตกรรมศึกษาและผลผลิตทางด้านเทคโนโลยีการศึกษากับผู้ใช้เช่นเดียวกัน และหวังว่ารูปแบบเชิงระบบในการผลิตผลงานด้านเทคโนโลยีการศึกษาจะทำให้ผลผลิตมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกันด้วย

ทฤษฎีการเผยแพร่ (Diffusion Theories)

ต้นกำเนิดของการศึกษาวิจัยเรื่องการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรมมีมานาน ตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสิ่งที่การถ่ายทอดความรู้และยอมรับนวัตกรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งมาโดยตลอด แต่การศึกษาเรื่องการเผยแพร่อย่างเป็นระบบนั้นพอสรุปได้ ดังนี้

ประมาณต้นคริสต์ศตวรรษ 19 (1900s) Gabriel trade เป็นนักกฎหมายชาวฝรั่งเศสมีอาชีพเป็นผู้พิพากษา ถึงแม้ว่าเขาไม่ได้รับการศึกษาจากระบบโรงเรียน เขาก็เป็นนักนวัตกรรมและมีหัวก้าวหน้าในสมัยนั้น เขาได้สังเกตการถ่ายทอดและการเผยแพร่นวัตกรรมจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่งเขาเรียกว่า กฎของการเลียนแบบ (Law of Imitation) ซึ่งปัจจุบันแล้วเรียกว่า การยอมรับนวัตกรรม (The Adoption of Innovation)ทฤษฎีการเผยแพร่ นั้นเกิดจากการผสมผสานทฤษฎี หลักการและความรู้ ความจริงจากหลายสาขาวิชาที่มีศาสตร์เกี่ยวกับการเผยแพร่ แต่ละศาสตร์จะมีส่วนประกอบเฉพาะในส่วนที่เป็นนวัตกรรมของศาสตร์นั้น ๆ ผลจากการรวบรวมกระบวนการ วิธีการทฤษฎีและการเผยแพร่ของศาสตร์ต่าง ๆ นำไปสู่การสร้างทฤษฎีการเผยแพร่ขึ้นและเป็นทฤษฎีที่ไม่บ่งชี้เฉพาะว่า ใช้สำหรับการเผยแพร่นวัตกรรมของสาขาวิชาหรือศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งโดยเฉพาะ เหตุผลที่ว่าทำไมทฤษฎีการเผยแพร่ถึงไม่มีความเฉพาะ เนื่องจากการเผยแพร่ นวัตกรรมนั้นมีในทุกสาขาวิชาและทุกศาสตร์ Rogers (1995) ได้อ้างผลการศึกษาในปี ค.ศ. 1943 โดย Ryan และ Gross ที่มหาวิทยาลัย Iowa State (Iowa State University) ที่ได้ให้ต้นกำเนิดของการวิจัยด้านการเผยแพร่แนวใหม่ Ryan และ Gross (1943) ได้ทำการศึกษาจากสาขาวิชาด้านสังคมชนบท โดยการใช้การสัมภาษณ์ผู้ยอมรับและการใช้นวัตกรรมและทำการตรวจสอบกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการยอมรับและใช้นวัตกรรมศึกษา กระบวนการสัมภาษณ์ที่ Ryan และ Gross ใช้ในการศึกษา จึงเป็นแบบแผนที่ใช้เป็นแบบอย่างของการศึกษาวิจัยเรื่องการเผยแพร่ นวัตกรรมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (Rogers, 1995)นักวิจัยอื่นๆ ก็ใช้วิธีการนี้ในการศึกษาและสร้างเป็นทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรมกันต่อ ๆ มา

นักวิจัยที่ทำการศึกษาและสังเคราะห์ผลการวิจัยต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรมจนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับคือ ในหนังสือของเขาชื่อ Diffusion of Innovations ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1960 และในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2003 ได้มีการพิมพ์เป็นครั้งที่ 5 การพิมพ์ครั้งนี้ได้จัดพิมพ์เล่มและอยู่ในรูปของ Digital ที่เป็น E-Book แล้ว สามารถสั่งซื้อจาก Website โดยการ Down Load มาได้เลยเมื่อจ่ายค่าหนังสือแล้ว หนังสือของ Rogers ได้เสนอทฤษฎีที่เริ่มมีความชัดเจนขึ้นสำหรับงานการเผยแพร่ นวัตกรรมมากที่สุด และเป็นรากฐานของการพัฒนาทฤษฎีการเผยแพร่ นวัตกรรม

